

Saksutgreiing:

RAPPORT FRÅ INTERNASJONALT ARBEID

Sakshandsamar: Geir Sør-Reime, Rogaland

1 Bakgrunn

Bakgrunnen for denne orienteringa er bestilling frå fylkeskontaktane i Vestlandsrådet frå oktober 2018 om å gi ei samla oversikt over internasjonalt arbeid/EU-relaterte saker som Vestlandsrådet og arbeidsgruppene arbeider med, og kven som arbeider med kva.

Internasjonal gruppe vil derfor gi ei kort oversikt over korleis fylka i Vestlandsrådet samarbeider og kvar vi har felles representasjon i viktige organisasjonar og forum gjennom Vestlandsrådet, og gi ei oversikt over arbeidet som blir gjort i internasjonal gruppe.

2 Internasjonalt arbeid i Vestlandsrådet si plattform

I den gjeldande plattformen for Vestlandsrådet står følgjande om internasjonalt arbeid:

«5. INTERNASJONALT ARBEID (INTERNASJONALISERING)

Vestlandsrådet styrkar den politiske deltakinga og koordineringa i organisasjonane The Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) og North Sea Commission (NSC). Vestlandsrådet skal vere aktiv i den politiske diskusjonen i saker relatert til Nordsjøregionen, og sikre gode kommunikasjonskanalar inn mot relevante norske departement.

Vestlandsrådet skal ivareta Vestlandet sine interesser i arbeidet med forvaltingsplanar for Nordsjøen og Norskehavet og opprettheld engasjementet i samarbeidsorganisasjonen NORA. Vestlandsrådet skal også koordinere ei aktiv deltaking frå Vestlandsfylka i iverksettinga av strategien «North Sea Region 2020». Vestlandsrådet held også fram sitt engasjement i Europapolitisk forum.»

3 Oversikt over internasjonalt arbeid og samarbeid gjennom Vestlandsrådet

Internasjonal gruppe arbeider først og fremst med internasjonalt arbeid i ein europeisk kontekst. Dette er naturleg ut frå dei felles utfordringane vi har med regionane rundt Nordsjøen og med andre europeiske land, og at fylkeskommunane og aktørane i våre fylke kan bidra til å finne løysingar på desse utfordringane gjennom EU-/EØS-program og finansieringsordningar.

Dette inneber ikkje at Vestlandsrådet og internasjonal gruppe ikkje har merksemd mot anna internasjonalt arbeid der det er føremålstenleg. Mellom anna har Vestlandsrådet i fleire saker behandla tilhøvet til Kina.

Samordning inn mot internasjonale organisasjonar

- Nordsjøkommisjonen og CPMR
Alle dei vestnorske fylkeskommunane er medlemmer av Nordsjøkommisjonen og moderorganisasjonen, CPMR.

Dei vestnorske fylka samordnar engasjementet i desse organisasjonane gjennom Vestlandsrådet slik at Vestlandet skal kunne ha større tyngde i høve resten av Europa. Ikkje minst er det viktig å arbeide saman om saker knytt til dei store felles utfordringane i Nordsjøområdet. Eit eksempel på ei slik samordning er Vestlandsrådet sitt felles innspel om marin forsøpling til CPMR si slutterklæring på årsmøtet i 2017.

Fylkesvaraordførar i Rogaland, Marianne Chesak er norsk styremedlem i Nordsjøkommisjonen og er også møtande vararepresentant til styret i CPMR. Norsk styremedlem i CPMR er Gunn Marit Helgesen. Styremedlemene blir valde av dei norske medlemene av Nordsjøkommisjonen og CPMR.

I samband med årsmøta i Nordsjøkommisjonen og i CPMR, er det norske delegatmøte. Framover vil det også bli halde eigne delegatmøte for vestlandsfylka, dette vart gjort fyrste gong på CPMRs generalforsamling 2018.

Task Forces/arbeidsgrupper

Nordsjøkommisjonen har sett ned ulike arbeidsgrupper, eller Task Forces, på særleg viktige område for regionen. I arbeidsgruppa for Brexit har Vestlandsrådet bede fylkesvaraordførar Marianne Chesak om å representere Vestlandsrådet.

Tematiske arbeidsgrupper

Vestlandsfylka er godt representert i Nordsjøkommisjonen sine fire tematiske arbeidsgrupper på områda marine ressursar, transport, smarte regionar, og klima og energi. Dei politiske representantane i gruppene er utnemnde av sine respektive fylkeskommunar. Det er ulik grad av deltaking frå dei fire fylka.

Fylkesvaraordførar Åshild Kjelsnes frå Sogn og Fjordane er ein av to nestleiarar i arbeidsgruppa for marine ressursar. Internasjonal koordinator Geir Sør-Reime i Rogaland fylkeskommune er vald av styret i Nordsjøkommisjonen som rådgjevar i arbeidsgruppa for smarte regionar.

Internasjonal gruppe gir rapportar frå gruppene til Vestlandsrådet.

4 Felles representasjon i viktige forum for internasjonalt samarbeid

- Nordisk Atlantsamarbeid (NORA)

NORA er eit program under Nordisk Ministerråd for norske kystfylke, Færøyene, Island og Grønland.

Frå norsk side blir styre- og arbeidsgruppemedlemmar valde av Vestlandsrådet og Nordnorsk råd.

Vestlandsrådet har lagt ansvaret for oppfølginga av NORA til Sogn og Fjordane fylkeskommune, og fagkoordinator Lena Søderholm representerer Vestlandsrådet i komiteen.

- Europapolitisk forum (EPF)

EPF er det viktigaste organet for samhandling i europapolitiske saker mellom regjeringa og kommunesektoren. I forumet blir aktuelle tema knytt til Noregs tilhøve til EU og EØS-avtalen diskutert. Forumet blir koordinert av Utanriksdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), og dei ulike fagdepartementa deltek når relevante saker blir diskutert.

I dag er fylkeskommunane representert i EPF gjennom landsdelsutvala. Vestlandsrådet er i denne fylkestingsperioden representert ved fylkesordførar Jon Aasen frå Møre og Romsdal, med fylkesvaraordførar Åshild Kjelsnes frå Sogn og Fjordane som vara. I samband med regionreforma er det sagt at alle dei nye regionane skal vere representert i EPF.

Møtene i EPF blir førebudd av eit administrativt kontaktutval. Rogaland fylkeskommune, ved internasjonal koordinator Geir Sør-Reime, har det administrative ansvaret for Vestlandsrådet sitt arbeid opp mot EPF.

- Interreg-programmet for Nordsjøen
Vestlandsrådet har også ei rolle i Nordsjøprogrammet.

Det øvste organet for Nordsjøprogrammet, Overvakingskomiteen (Monitoring Committee), har tre administrativt oppnemnde medlemmar frå kvart land som deltek i programmet. For Noreg er det to representantar frå KMD, og ein representant frå Vestlandsrådet. For Vestlandsrådet sitt seksjonsleiar Kathrin Jakobsen frå Hordaland fylkeskommune i Overvakingskomiteen, med ass. regionalplansjef Eli Viten i Rogaland fylkeskommune som vara.

Hordaland er nasjonalt kontaktpunkt for Nordsjøprogrammet, ved internasjonal seniorrådgivar Kate Clarke.

Vedtak om tildeling av prosjektmidlar blir tatt av styringskomiteen, der KMD har ein representant og Vestlandsrådet og Østlandsamarbeidet éin kvar. For Vestlandsrådet sitt internasjonal seniorrådgivar Kate Clarke frå Hordaland fylkeskommune/nasjonalt kontaktpunkt som fast representant, med internasjonal rådgivar Cecilia Lillthors frå Møre og Romsdal fylkeskommune som vara.

5 Saker frå internasjonal gruppe

Internasjonal gruppe har arbeidd med og lagt fram 13 saker i 2018:

- o VR-sak 07/18: Rapportering handlingsplan for Vestlandsrådet sitt arbeid i Nordsjøkommisjonen i 2017
- o VR-sak 08/18: Nordsjøkommisjonen – Etablering av permanent sekretariat på Vestlandet
- o VR-sak 09/18: Handlingsplan for Vestlandsrådet sitt arbeid i Nordsjøkommisjonen 2018
- o Rapport om Brexit til møte 15 februar 2018
- o Rapport frå faste utval- internasjonalt arbeid til møte 15 februar 2018
- o VR-sak 14/18: Tilpassing til det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring
- o VR-sak 16/18: Status for Interreg-programma
- o VR-sak 22/18: Innspel til Nordatlantisk utviklingsstrategi (NAUST)
- o VR-sak 23/18 Rapport frå faste utval- internasjonalt arbeid
- o VR-sak 24/2018: Rapport frå Nordsjøkommisjonens arbeidsgruppe for Brexit «Brexit Impact in the North Sea Region
- o VR-sak 34/18: Brexit og moglege konsekvensar for Vestlandet- ei oversikt over eksport frå Vestlandet til Storbritannia
- o VR-sak 35/18: Orientering om NORA
- o VR-sak 36/18: Rapport frå faste utval- internasjonalt arbeid
I fleire av desse sakene har Vestlandsrådet følgd opp med brev til aktuelle fagdepartementet. Sakene om Brexit og Interreg Nordsjøprogrammet vil også bli følgd opp vidare neste år.

6 Arbeidsform i internasjonal gruppe

Arbeidsgruppa for internasjonalt arbeid er ansvarleg for å legge fram relevante og viktige internasjonale saker for Vestlandsrådet. Gruppa har ei viktig rolle som sentral møteplass for å få opp og presentera aktuelle problemstillingar knytt til internasjonalt arbeid på Vestlandet, og til å samordna arbeidet til dei fire fylka inn mot organisasjonane der vi alle deltek og i forum der vi har felles representasjon. Internasjonal gruppe skal også sjå til at det blir svart på førespurnader, høyringar og liknande som kjem til Vestlandsrådet gjennom året. Eit døme på dette er høyringa frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet om Nordatlantisk utviklingsstrategi (NAUST).

Gruppa har god nytte av å jobba på tvers av fylkesgrensane, fordi vi på denne måten står sterkare saman og vi dreg nytte av kvarandre sine erfaringar og kunnskaper.

Internasjonal gruppe har ein godt etablert arbeidsform og møtes tre gonger i året. Internasjonal koordinator i det aktuelle vertskapsfylket er ansvarleg for arbeidet i gruppa, som å kalle inn til møte, skriva referat, koordinera og skriva saksframlegg o.l.

Alle i internasjonal gruppe bidreg til saksframlegga. For saker der det er naturleg ut frå verv det enkelte fylket har, er det ein som er hovudansvarleg. Døme på dette er at Hordaland som nasjonalt kontaktpunkt tek hovudansvaret for Interreg Nordsjøprogrammet, og at Rogaland tek hovudansvaret for Brexit på bakgrunn av fylkesvaraordføraren sitt verv i Nordsjøkommisjonen si arbeidsgruppe. Gruppa er hovudsakleg sett saman av dei internasjonale koordinatorane i dei fire fylka.

Pr i dag sitt desse i gruppa:

Rogaland: Geir Sør-Reime
Hordaland: Kate Clarke
Sogn og Fjordane: Kristin Rundsveen
Møre og Romsdal: Birgit Aarønæs

Aktuelle rapportar:

Nordsjøkommisjonens arbeidsgruppe for ny Nordsjøstrategi frå 2021

Arbeidsgruppa er ei administrativ gruppe som utarbeider utkast til problemstillingar og tekstar til Nordsjøkommisjonens styre (Executive Committee). Arbeidsgruppa består av Nordsjøkommisjonens sekretariat (Sverige), dei fire rådgjevarane for dei tematiske gruppene (som representerer Noreg og Nederland), i tillegg til representantar frå Danmark, Tyskland, Belgia og Storbritannia. Arbeidsgruppa hadde 2 møte i 2018, begge i Brussel, hhv.21.september og 29.november.

Styret i Nordsjøkommisjonen handsama utkast til prioriterte område allereie 11.januar. I forkant av dette møtet var det eit telefonmøte for dei norske medlemene av Nordsjøkommisjonen 4.januar. Her deltok folkevalde frå Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland, samstundes som Rogaland også hadde administrativ deltaking. Referat frå dette møtet er sendt ut til medlemsfylka. Viktige innspel var at FN sine berekraftsmål må få ein sentral rolle i strategien, og at dei administrative medlemene i dei tematiske gruppene må få/ta ei meir aktiv rolle i gjennomføring av oppgåvene.

Styret i Nordsjøkommisjonen handsama saka på sitt møte i Groningen 11.januar. Det kom ingen eintydige signal i dette møtet, men dei fleste uttrykte støtte til meir eller mindre dei same prioriterte område som gjeldande strategi omfattar.

Diskusjonen om dei tematiske gruppene sine oppgåver og arbeidsform blir fylgde opp i det vidare arbeidet.

Nordsjøkommisjonenens styre (Executive Committee)

Som nemnt ovanfor, møttest styret i Nordsjøkommisjonen i Groningen 11.januar. Hovudsak var den innleiande drøftinga av prioriteringar i den nye Nordsjøstrategien 2021-27. Neste styremøte er 5.april i Southend-on-Sea. Fylkesvaraordførar Marianne Chesak deltok som norsk styremedlem, i tillegg deltok fylkesvaraordførar Åshild Kjelsnes på vegner av gruppa for marine ressursar.

Europapolitisk Forum

Europapolitisk Forum hadde møte i Oslo 15.november 2018. Fylkesordførar Jon Aasen deltok som Vestlandsrådets representant, støtta av Birgit Aarønæs frå Møre og Romsdal og Geir Sør-Reime frå Rogaland. Ungdommens fylkesordførar i Rogaland, Sander Olsen deltok også som observatør.

Hovudsakene som blei diskutert var ungdomsmedverknad og norsk deltaking i EU-program etter 2020.

Timo Nikolaysen frå Buskerud, som nett slutta som ungdomsrepresentant i styret til BSSSC (Baltic Sea States Sub-regional Co-operation) og som leiar for ungdommens fylkesting i Buskerud, og Gloria Vitaly, present i den det europeiske ungdomsnettverket Youth Regional Forum (knytta til AER – Assembly of European Regions), innleia saka. I debatten etterpå kom det fram ynskje om ungdomsmedverknad også i Europapolitisk Forum, og kontaktgruppa fekk i oppgåve å greia ut korleis dette kan gjennomførast.

Saka om norsk deltaking i EU-program etter 2020 var godt opplyst i saksframlegga og det var brei oppslutnad om fortsett norsk deltaking i dei fleste programma, utfordringa blir korleis dette skal finansierast.

Særleg programma Interreg (regional samarbeid), Erasmus (utdanning og opplæring), Horisont Europa (forskning), Kreativt Europa (kultur og media), LIFE (miljø) og Rights & Values (demokrati) blei lyfta fram som interessante for norske kommunar og fylkeskommunar.

Neste møte i Europapolitisk Forum blir 13.-14.mai på Hamar, og med ungdomsmedverknad og det grønne skiftet som hovedtema.

Nordsjøkommisjonen – smarte regionar gruppa

Denne gruppa møttest i Sandnes 1.-2. november 2018. Frå Vestlandfylka deltok Hans Inge Gloppen frå Hordaland, og Geir Sør-Reime, Eli Viten og Live Hegelstad frå Rogaland.

Hovudtema var aldrande befolkning, i tillegg blei tema som ny strategi for Nordsjøkommisjonen, blå vekst, ungdomsmedverknad og den planlagde ungdomskonferansen 21.-22. mars, sirkulær økonomi (handsaming av bygg- og entreprenøravfall) og reiseliv presentert og diskutert.

Neste møte i gruppa er i Helsingfors 9.april. Hovudtema her er Helsingfors som europeisk hovudstad for smart reiseliv 2019.

Nordsjøkommisjonen – transportgruppa

Denne gruppa hadde møte 22.-23. oktober 2018 i Kiel. Frå Vestlandfylka deltok Jack Narve Sæther, Kai Bedringås og Benedicte Bjerkvik frå Møre og Romsdal, og Kjartan Alexander Lunde frå Rogaland.

Det blei informert om aktuelle transportsaker i medlemsregionane, i tillegg var det rapportar frå dei ulike saksfelta ved ansvarleg region: rein transport og rein sjøtransport. Møtet diskuterte også dei europeiske transportkorridorane og EU-kommisjonens framlegg til regelverk for Connecting Europe Facility (fondet for utvikling av infrastruktur i EU).

Neste møte i gruppa er 27.februar i Brussel.

Nordsjøkommisjonen – sams møte for Energi og klima og Marine Ressursar gruppene, Peterhead (Aberdeenshire), 2.-4.oktober 2018

Desse to gruppene hadde eit sams møte i oktober, i tillegg hadde dei to gruppene også separate møte. På møtet i Energi- og klimagruppa deltok Geir Kjell Andersland og Karen Nybø frå Hordaland, medan Trine Danielsen frå Rogaland, Erik Kursetgjerde og Lisbeth Nervik frå Møre og Romsdal, Lena Søderholm frå Sogn og Fjordane og Inge Døskeland frå Hordaland deltok på møtet i Marine ressursargruppa.

Energi- og klimagruppa diskuterte energiskifte, fornybar energi og klimatilpassing etter presentasjonar frå Aberdeenshire, Highland og organisasjonen Pale Blue Dot. Gruppa diskuterte også korleis hydrogen kan få like vilkår innan transport, og også korleis vindenergi kan lagrast som hydrogen (i staden for i batteri).

Neste møte i gruppa blir 27.-28. februar i Brussel, til dels som eit fellesmøte med transportgruppa.

Marine ressursargruppa diskuterte marin forureining og konsekvensar for fiskerisektoren av Brexit.

Sist møte i denne gruppa var 9.-10. januar 2019 i Groningen.

Nordsjøkommisjonens Brexit task force – sjå eigen sak om dette

1. Nasjonalt kontaktpunkt for Interreg Nordsjøprogrammet

Siste nytt om Interreg Nordsjøprogrammet

Nordsjøprogrammet dekkjer 49 regionar i 7 land med cirka 60 millionar innbyggjarar. Heile Noreg kan søkje om å delta i eit prosjektsamarbeid. Programmet har no 60 godkjente prosjekt med tildelte midlar innanfor følgjande tema: innovasjon og kapasitetsbygging; øko-innovasjon; klima og natur; berekraftig transport. Stønadsnivået i programmet er på 50 prosent.

15 søknadar kom inn etter den 7. utlysinga i Nordsjøprogrammet. Styringskomiteen tildelte prosjektmidlar på eit møte i Lübeck i midten av desember. På det tidspunktet hadde Noreg € 2 114 999 igjen til prosjektdeltaking. 12 nye prosjekt blei godkjent, 7 av desse har norske partnerar. Ingen prosjekt har norsk prosjektleiing. Etter 7 utlysingar har programmet 60 godkjente prosjekt. I tillegg søkte 4 prosjekt om utvida prosjekttid med midlar. Bergen kommune søkte om utviding av deltakinga i Share-North i 3 nye år, og blei tildelt € 258 750.

Den 8. utlysninga var open for fase 1-søknadar (Expression of Interest). 10 slike fase 1-prosjekt blei godkjente. Universitet i Stavanger og CIAM Stavanger er partnerar i eit prosjekt som etter dette kan levere full søknad i mars 2019. Prosjektet heiter COM³ (Building COMpetences for COMpetitive COMpanies).

Dei nye godkjente prosjekta med partnerar frå Vestlandet er Ålesund kunnskapspark AS i prosjektet «Ocean Energy Scale-up Alliance» (OESA), som fekk tildelt € 73 838, og Bergen kommune i prosjektet Automated Road Transport Forum for the North Sea Region (ART-Forum), som fekk tildelt € 207 500.

Noreg har no allokert alle tilgjengelege midlar i Nordsjøprogrammet. Dei som søker under den 9. utlysinga kjem til å få søknaden dekkja dersom prosjektet blir godkjent, men det er lite sannsynleg at det er norske midlar igjen til den aller siste runden til hausten.

Forslag til vedtak:

Vestlandsrådet tek rapporten til orientering.

Håkon Scwalb
kst fylkesrådmann

Arne Hope
sekretariatsleiar

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.